

Psalmus

fine: hymnus sempiternus. Ideo alio loco
 dicit psalmus: Sacrificii laudis glorifi-
 cabit me: et tibi est via qua ostendam illi salu-
 tare meum: Et beati qui habitabunt in domo tua
 in secula seculorum laudabunt te: hoc est hym-
 nus omnibus sanctis eius. Qui sunt san-
 ti filii: filii isti populi appropin-
 quantes sibi. Nemo dicat: non sum filius isti.
 ne putemus iudeos filios israel esse: et nos
 non esse filios israel. Audeo vobis dicere
 fratres mei: illi non sunt et nos sumus. Audi
 te quare: quia maior est natus in spiritu: quam
 natus est carnem. Unus israel: Ex Abraam.
 Quia Isaac ex Abraam: israel ex Isaac.
 Quod placuit deo Abraam: Credidit autem
 Abraam deo: et reputatus est illi ad iusticiam.
 Quisquis imitatus fuerit Abraam: filius est
 Abrae. Quisquis degenerauit a fide Abra-
 am: peditit progenie Abrae. Judei degene-
 rauerunt: pederunt. Imputati sumus nos: in
 uenimus. Audi quod illi perdidérunt: Quid
 illis dicit dominus dicentibus filiis sumus
 Abrae: Ausi sunt ostendere se et erigere cerui-
 ce de nobilitate generis iusti. Et quid illis
 dominus? Si filii Abrae essetis facta: utique
 Abrae fecissetis. Si ergo pederunt ipsi quod
 filii sunt Abrae: inuenimus nos ut filii sumus
 Abrae. Credendo quippe inuenimus: quod il-
 li non credendo amiserunt: quod credidit Abra-
 am deo: et reputatus est illi ad iusticiam. Et se-
 men Abrae christus: et in christo nos sumus:
 et ex israel populus: de quo populo Maria
 de qua Maria christus: in quo christo nos sumus:
 ergo filii israel nos. Et quod addidit
 ut discerneret nos: filii isti populo ap-
 propinquanti sibi. Attende iudeos: si pro-
 pinquant ipsi sunt et forte propinquant. Bi-
 cit mihi alius: quis: Quotidie cantat et ipse psal-
 mus: et cantat hymnos dei. Non auditis
 quod eis dixit propheta: Populus hic la-
 biis me honorat: cor autem eorum longe est a
 me. Si illorum cor longe est: nostrum autem
 proximum est: quia credimus: quia spera-
 mus: quia diligimus: quia christo adiun-
 ctus sumus: quia membra ipsius facili sumus.
 Aliquid membra longe sunt a capite: Si
 essent longe et diversa essent: non diceret: Ec-
 ce ego vobis sum omnibus diebus vestris
 in consumatione seculi. Si separata essent:
 non de celo diceret: Saulus saule quid me per
 sequens: Si non in nobis esset: non diceret:
 Esuriri et dedicisti mihi manducare. Et cum
 diceret illi: Quando te vidimus esurientem:
 respondit: Cum unum ex minimis meis fecisti

CXLIX

mibi fecisti. Ecce plus: ecce appropin-
 quans israel: et cum illo modo spe: postea re.
Explicit Tract. de ps. CXLVIII.

Incipit Tract. de ps. CXLIX.
Exhortatio.

Tudemus dominum et in voce: et in in-
 tellectu: et in opere bono. Et sicut
 nos hortatur iste psalmus: cante-
 mus ei canticum non nullum. Sic enim incipit.

Expositio psalmi.

Ontate domino canticum
 nouum: Uetus homo: vetus can-
 ticum: nouus homo: nouum canticum.
 Uetus testamentum: vetus canticum. Nu-
 ouum testamentum: nouum canticum. In ve-
 teri testamento permissiones sunt tempora-
 les et terrene. Quisquis terrena diligit: ve-
 tus canticum cantat. Qui vult cantare can-
 ticum nouum: diligit eterna. Propterea dilectio
 noua est et eterna. Ideo semper noua: quod non
 est veterascit. Nam si bene consideras: anti-
 quum est hoc. Quomodo ergo est nouum?
 Aliquid fratres mei vita eterna modo ha-
 ta est: Uita eterna ipse christus: et secundum di-
 uinitatem non modo natus est: quia in prin-
 cípio erat verbum et verbum erat apud deum:
 et deus erat verbum. Hoc erat in principio
 apud deum. Omnia per ipsum facta sunt: et
 sine ipso factum est nihil. Si que per ipsum
 facta sunt antiqua sunt: quid est ipse per quem
 facta sunt: Quid nisi eternus propterea coe-
 ternus. Sed nos dilapsi in peccatum: que-
 nimus ad vetustatem. Nostra enim vox est
 in illo psalmo: ubi dicit cum gemitu: Inue-
 teravi in omnibus iniurias meis. Inuetera-
 uit homo per peccatum: innovatur per gratiam.
 Omnes ergo qui innovantur in christo: ut
 ad vitam eternam incipient primere canticum
 nouum cantant: et hoc canticum pacis est: can-
 ticum hoc caritatis est. Quisquis se a con-
 junctione sanctorum separat: non cantant cantu-
 cum nouum: secundum est enim vetusta animosita-
 tē: non nouā caritatē. In noua caritate quod
 est: Pax vinculum sancte societatis: cōpa-
 go spiritualis: edificium de lapidibus viuis.
 Ebi est hoc: Non in uno loco: sed per viuere
 in orbem terrarum. Audi hoc de alio psalmo:
 sic dicit: Lætate dominum canticum nouum: can-
 tate dominum omnis terra. Ex hoc intelligit: quod
 non cum omnibus terra cantat: canticum vetus can-
 tat: quilibet verba de ore eius procedunt. Quid
 enim attendo: quid sonet cum video quid
 cogitet: Et tu inquis vides quid cogitet

Psalms

Facti indicant. Nam oculus scientia non penetrat. Attempo quod agat: et ibi intelligo quod cogitet. Neque enim si quicunque: verbi gratia: comprehendet hominem in furto: in homicidio: in adulterio: cogitat de ipsius. In corde videret: si in factis sicut quodam que intus latet. Sed sicut et multa quae procedunt in opera: et manifesta sunt etiam hominibus. Cum tamen esset illi qui se a comparage christi caritatis: et a societate sancte ecclesie separaretur: mali intus apud se non nouerat nisi de us. Emerit et temptationem: separavit illos et pateretur hominibus quod nouerat deus. Non enim fructus ostenditur: nisi in factis. Unde dictum est: Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Dixit enim dominus ad quosdam qui ouium vestitu se induunt: itus autem sunt lupi rapaces. Et ne forte fragilitas humana dimiscere non posset lumen sub ouina pelle: ait: Ex fructibus eorum cognoscetis eos. Querimur fructus caritatis: inuenimus spinas dissensionis: ex fructibus eorum cognoscetis eos. Ergo canticum eorum ventus est: canticum nos canticum novum. Nam diximus fratres: ois terra cattat canticum novum. Qui cum omni terra non cattat canticum novum: dicat quod vult: liguis solet alleluia: dicat tota die: dicat tota nocte: non valde aures mee inclinatur ad vocem canticis: sed quod voluit mores operatus. Interrogo enim et dico: Quid est quod canticum? Respondebat: alleluia. Quid est alleluia? Laudate dominum. Tunc: simil laudem dominum. Si tu laudas dominum: et ego laudabo dominum. Quare in discordia sumus? Caritas laudat dominum: discordia blasphemat dominum. Et vultis iam nosse ubi canticum novum? Que dictur est in ipso psalmo: videte quoniam si sit et ubi si sit: utrumque per omnes getes si sit ista: an in una aliqua parte terrarum: et hic plenus intelligentis ad quem pertineat canticum novum. Nam quod manifestum est illud quod de alio psalmo commemorauit: Canticum domino canticum novum. Et ut ostenderet in catico novo esse fructum caritatis et unitatis: addidit: Canticum domino ois fratres. Ne se sepet: ne se disiungat: triticum est fert palea quicunque vtile est. Be area virginea excutierit: si triticum est. Si triticum eum forab area: inueniret te volatilia et colligerent te. Adde quod eo ipso quod discedis et volas: palea te esse in dicas. Sed quod levius eras: venit vetus: et de sub pedibus boni ablatus es. Qui autem triticum sicut ferunt trituran: gaudet quod grana sunt: geometrū inter paleam: expectat vtilitatem quem cognoscunt redemptorem. Canticum domino canticum novum. Laus eius in ecclesia sanctorum. Hec est ecclesia sanctorum: ecclesia frumentorum

XLIX

toto orbe diffusorum per agrum domini seminata: quod est hic mudus: ipso domino exponete cum de seminante diceret: quia homo seminavit bonum semen in agro suo: et venit inimicus et supsernit zizania. Et dixerit pueri prius familiars: Nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde hic sicut zizania: Et rident illis: inimicus homo hoc fecit. Voluerunt colligere zizania: et comedebant illos dices: Minime utraque cresce re usque in messem: et in tempore messis dicam messem: colligit primus zizania et alligate ea fasciculos ad cibum redum ea: triticum autem meum reponite in horrea. Postea infrogauerunt eum discipuli dicentes: Para nobis pabolam zizaniam. Et ipse exponit oīa: ut nullus homo cordi suo tribuat quod ibi intellexerit: si ergo celi exponenti: non dicat: exposuit sibi quod voluit. Si pabolam propter hec exponeret deus: quoniam ipse per eos loquens quod dicebant: quod auderet dicere: non sic debere exponere. Ultionemque quoniam ipse exposuit quod propositum ipse: quod audet praedicere manifeste vitari. Cum autem dominus pabolam hanc exponeret ait: Qui autem seminat bonum semen est filius hominis: se utique demonstrabit: Bonum vero semen filii sunt regni: ipsa est ecclesia sanctorum: zizania autem filii sunt maligni: ager est mundus. Nam videte fratres: quia per mundum seminatum est bonum semen: et per mundum seminata sunt zizania. Numquid in parte triticum: et in parte zizania: Per totum triticum: et per totum zizania. Ager domini mundus est: non Africa: Non quod fert frumenta getulie sexagenaria aut centenaria: et numidia fert denaria: non sic est deo ager suus. Ubique illi fertur fructus: et centenaria: et sexagenaria: et tricenaria: Tu tamen vide quod velis esse si cogitas ad dominum fructum pertinere. Ergo ecclesia sanctorum ecclesia catholica est. Ecclesia sanctorum illa est quam designauit deus annoque viderek: et exhibuit ut viderek. Ecclesia sanctorum erat ante codicibus: modo in genibus. Ecclesia sanctorum ante tantummodo legebant: nunc et legunt et vedunt. Quando solus legebant credebatur: modo videt et contradicit. Laus eius in ecclesia sanctorum. Letetur israel in eo qui fecit eum. Quid est israel? Evidens deus. Hoc enim interpretatur nomen israel. Qui videt deum in ipso legitur a quo factus est. Quid est ergo frater quia diximus nos ad ecclesiam pertinere sanctorum: Numquid iam videmus deum? Quomodo sumus israel: si non videmus? Est quidam visio buius temporis: errit altera visio futuri temporis. Visio que modo est: per fidem est: visio quae futura est per speciem erit. Si credimus: videmus: si amamus

psalmus

mus: videm⁹. Quid videm⁹: Beū. Ubi ē ip̄e deus? Interroga Johanne. Be⁹ caritas est. B̄ndicam⁹ nomē ei⁹ sanctū: et gaudem⁹ in deū: si gaudeamus in caritatem. Quisq̄s h̄z caritatē: vt qd illum mittimus longe vt videat deū: Consciam suā atten- dat: et ibi videt deū. Si caritas ibi non ha- bitat: nō ibi habitat de⁹. Si autem caritas ibi habitat: deus ibi habitat. Tult illū for- te videre sedentē in celo: habeat caritatē: et in eo habitat sicut in celo. Ergo simus isrl: et letemur in eo q̄ fecit nos. Letet isrl in eo q̄ fecit euz. In eo q̄ fecit eū letet: nō ī Arrio: si in Bonato: nō in Ceciliiano: nō in Pro- culiano: non in Augustino: In eo letet q̄ fecit euz. Nos fratres nō vobis cōmenda- mus nosmetip̄os: s̄ cōmendam⁹ vob̄ deū: q̄r cōmendam⁹ vos deo. Quō vobis deū cōmendamus: Ut diligatis eū bono v̄o: non bono ip̄ius: q̄r malo v̄o si eum nō di- ligitis non malo ip̄ius. Nō enī min⁹ b̄abe- bit deus diuinitatē: si h̄z in illo non h̄z ca- ritatem. Tu crescis ex deo: non ille ex te: et tñ tñ nos dilexit p̄or atq̄s cū diligenter⁹: vt filium suū vnicū mutteret mori p̄ nobis. Qui fecit nos: fact⁹ est inter nos. Quomō nos ip̄e fecit: Omia p̄ ip̄m facta sunt: et si- ne ip̄o factum est nihil. Quō factus est in- ter nos: Et v̄bum caro factum est: et habi- tauit in nobis. Ergo ip̄e est in quo debem⁹ letari. Nemo sibi arroget: nemo sibi dero- get p̄tes ip̄ius: ab ip̄o est leticia q̄ nos facit felices. Letetur israel in eo qui fecit eum. Et filij syon exultent iū rege suo. Ip̄e est isrl: filii ecclie sunt: q̄r syon fuit qui dem vna ciuitas que cecidit. In eius reli- quis habitabāt qdem sc̄i tp̄ aliter: s̄ syon vera et hierlin vera: q̄r ip̄a syon que hieru- salem: eterna est in celo: q̄ est mater nr̄a. Ip̄a nos genuit: ip̄a est ecclia sanctoru⁹: ip̄a nos nutriu⁹: ex pte pegrina: ex magna pte manēs in celo. Ex pte qua māet i celo: bea- titudo angelor̄ est: ex pte q̄ pegrinat i hoc seculo: spes est iustorū. Be illa dictum est: Illa in excelsis deo. Be hac dictum est: Et in terra pax hoib⁹ bone voluntatis. Quia ḡi hac vita gemūt et desiderāt illā patria⁹: currant dilectionē: nō pedib⁹ corporis: nō q̄- rant iugnes: s̄ pennas: duas alas caritatis apprehēdāt. Que sūt due ale caritatis: Di- lectio dei et dilectio primi. Peregriamur enī: suspiram⁹: gemum⁹. Generunt ad nos l̄e de patria nr̄a: i p̄as vobis recitam⁹: Le- tetetur isrl in eo q̄ fecit eum: et filij syon exul-

CXLIX

tent in rege suo. Qd dixit: qui fecit eum: dixit in rege suo. Qd audistis isrl: id sūt filij syon: et qd audistis: in eo q̄ fecit eū: Best in rege suo. Filius dei q̄ fecit nos: fact⁹ est inter nos: et rex n̄ regit nos: qr creator no- ster fecit nos. Ip̄e est tamē p̄ quem facti su- mus: q̄ est p̄ quem nos regimur: et iō christia- ni: qr ille christus. Christus a chusmate di- catus est: id est ab v̄nctione. Reges aut̄ v̄n- gebantur et sacerdotes: ille v̄o v̄nct⁹ est et rex et sacerdos. Rex pugnauit p̄ nobis: sa- cerdos obtulit se p̄ nobis. Qn pugnauit p̄ nobis q̄s v̄ictus est: iure aut̄ vicit. Cru- cifixus est enī: et de cruce sua in q̄ erat fix⁹: diabolū occidit: et inde rex n̄. Enī autē sa- cerdos: Quia se p̄ nobis obtulit. Date sa- cerdoti qd offerat. Quid inueniret hō qd daret: Mundā victimā. Quā victimam⁹ Quid mūdū p̄t offerre p̄ctōr: Q̄ inique: o impie: q̄cqd attuleris immūdū est: et si ali- qd mundū p̄ eo offerēdū est. Quere ap̄d te qd offeras: nō inuenies. Quere ex te qd offeras: nō delectat arietib⁹: nec hircis: nec tauris. Qia ip̄ius sunt: et si nō offeras. Of- fer ḡ illi mūdū sacrificiū. Sz p̄ctōr es: im- pius es: s̄ cōsciam inqnatā babes. Pote- ris forte aliqd mūdū offerre purgat⁹. Sed vt purgeris aliqd p̄ te offerēdū ē. Quid ḡ p̄ te oblaturis es: vt mūderis: Si mun- datus es: poteris offerre qd mundū ē. Of- ferat ḡ seip̄m mūdus sacerdos: vt mundet h̄z qd christus fecit. Nihil mūdū inueit in hoib⁹ qd offerret p̄ hoib⁹: seip̄m obtu- lit mūdā victimā: hostiā immaculatā. Fe- lix victima: vera victima: mūda victima: hostia immaculata. Nō ḡ h̄ obtulit quod nos illi dedim⁹: imo h̄ obtulit qd a nobis accepit: et mūdū obtulit. Carnem enī a no- bis accepit: hāc obtulit. Sed vñ illaz acce- pit: Be vtero v̄ginis Marie: vt mūdā of- ferret p̄ immūdis. Ip̄e rex: ip̄e sacerdos: in eo letemur. Laudent nomē eius in choro. Et chorus qd significat: Adul- ti nouersit chorus: et qr in ciuitate loqmur p̄ pe oēs norunt. Chorus est psensio cantan- tium. Si in choro cātemus: p̄corditer can- temus. In choro cantantiū q̄s voce dis- crepauerit: offendit auditū: et perturbat cho- rum. Si vox incōueniēter cantantis distur- bat p̄centum cantantiū: quō disturbat be- resis dissonans psensus laudatiū: Chorus christi iam totus mūdus est. Chorus chri- sti: ab oriente in occidētē cōsonat. Vide- mus si tñ extenditur chorus christi. Bicit

Psalmus

psalm⁹ aliis: A solo ortu r̄sq; ad occasum:
laudate nomen dñi. Laudet nomen eius in
choro. In tympano ⁊ psalterio psal-
lant ei. Quare assumit tympanū ⁊ psalte-
riū: Ut nō sola vox laudet: s; ⁊ opa. Qui
assumit tympanū ⁊ psalterū man⁹ p̄cīat
voci: sic ⁊ tu si qñ alla cātās: porrīgas ⁊ pa-
ne⁹ esurīti: vestīas nudū: suscipias p̄gri-
nu⁹: nō sola vox sonat: s; ⁊ manus sonat:
q; v̄bis facta p̄cordant. Assumpsi organo-
num: p̄sentiat digiti lingue. Et ipm myste-
riū tympani ⁊ psalterij nō est tacenduz.
In tympano coriū extēdūt: in psalterio
chorde extēdunt. In vtroq; organo caro
crucifiḡ. Qñ bñ psallebat in tympano et
psalterio q; dicebat: Qdibi mūdus crucifi-
us est: ⁊ ego mūdo. Ip̄m psalterū v̄l tym-
panum tollere te vult q; amat cāticū nouū:
q; te docet qñ tibi dicit: Qui vult esse meus
discipulus: abneget semetipm: ⁊ tollat cru-
cem suā: ⁊ sequat me. Non dimittat psalte-
riū suū: nō dimittat tympanū: extenda
in ligno: ⁊ sicceſ a p̄cupiscētia carnis. Her-
ui q̄to plus fuerint extēti: tāto acutius so-
nant. Ut ḡ acute sonaret Pauli apli psal-
teriū: quid dixit: Que retro oblitus: in ea
q; aſi sunt extētus: sequor ad palmā sup-
ne vocatiōis. Extēdit seipm: tetigit chri-
stus: ⁊ sonuit dulcedo veritatis. In tympa-
no ⁊ psalterio psallat ei. ^t Qm bene fa-
cit dñs in populo suo. Quid tam bñ
ficiū: q̄ mori p̄ impijs: Quid tā bñficiū
q̄ sanguine iusto deleri chirographū pec-
catoris: Quid tā bñficiū: q̄ dicere: non
ad me pertinet qđ finistis: estote qđ nō fuist.
Bñfacit dñs in p̄plo suo: dimittēdo pec-
cata: p̄mittendo vitā eternam? Bñfacit
auersum puertere: repugnātē adiuuare: vi-
centem coronare. Bñfacit dñs in populo
suo. Et exaltabit mansuetos i salu-
tem. Exaltant supbi: s; nō in salutē. Mā-
sueti in salutē: supbi in mortē. Ideo sup-
bi ip̄i se exaltant: ⁊ dñs eos humiliat: man-
sueti aut̄ ip̄i se humiliat: ⁊ de⁹ eos exaltat.
Exaltabit māsuetos in salutē. Exulta-
bunt sancti in gloria. Aliqd volo dice-
re: audite attētius de glia sanctorū. Memo-
enum est q; nō amet gliam: s; glia stultoz po-
pularis illa que dicit: habet illecebrā dele-
ctationis: vt ad laudē suā ⁊ honorez homi-
quisq; cōmotus: velit sic vivere vt predice-
tur ab homib; quibusq; quomōcūz.
Hinc homies insani effecti ⁊ inflati: sapes
intus: foris tumidi: etiam res suas pdere

CXLIX

volūt: donādo scenicis: histrionib;: ve-
toribus: auguris. Quanta donant: quan-
ta impendunt: Effundunt vires nō patri-
monij tantū: sed etiam animi sui. Iſti fasti
diunt pauperem: quia nō clamat popul⁹:
vt pauper accipiat: clamat autes pauper:
vt venator accipiat. Illi ergo vbi eis non
clamat: nolunt erogare: Ubi clamat ab i-
sanis: insanūt omnes: ⁊ sunt omnes insa-
ni: ⁊ qui expectatur: ⁊ qui expectant: ⁊ qui
donant. Insana ista gloria reprobēdūt a
domino: improbat ante oculos omnipo-
tentis: Et tāmē frātres mei christus sic un-
properat suis ⁊ dicit. Non a vobis accepi
tantī q̄tum acceperūt venatores: ⁊ illi vt
donaretis: de meo donatis. Ego autē nū
dus eram: ⁊ nō vestiūt me. Et illi. Et qñ
te vidim⁹ nudū: ⁊ nō vestiūt te: Et ille.
Eum vni ex minimis meis nō fecisti: nec
mihi fecisti. Sed eum vis vestire qui tibi
placeat: in quo tibi christus displicet. Vesti
re vis venatore: quo forte victo erubescas.
Christus nūq; vincitur: ⁊ diabolū vi-
cit: ⁊ pro te vicit: ⁊ tibi vicit: ⁊ in te vicit.
Talem victorem vestire non vis: Quares.
Quia minus clamatur: minus insanitur:
Propterea isti qui tali gloria delectāt: in
conscientia sua nūbū habent. Quomō ex-
hauriūt arcas: vt vester mutēt: sic exinan-
iunt ip̄am conscientiā: vt nihil ibi habeant
preciosum. Sancti autē qui exultāt in glo-
ria: quomō exultant: non opus est v̄nos
dicamus: ip̄ius psalmi audite sequentem
versum: Exultabūt sancti in gloria. Leta-
buntur in cubilib; suis. Nō i thea-
tris: non in amphitheatris: non in circis:
non in nūcīs: non in foris: sed in cubilib;
suis. Quid est in cubilib; suis: In cordi-
bus suis. Audi apostoli Pauli exulta-
tem in cubili suo. Nam gloria nostra b; est:
testimonium p̄scientie nostre. Rursus timen-
dūt: ne quisq; apud seipm fiat sibi pla-
cens: ⁊ quasi supbus de p̄scientia sua glorie-
tur. Bebet enī q̄sq; cuz tremore exultare:
q; dōns dei est v̄n exultat: nō meritū suū.
Eteni sunt mīti sibi placētes: ⁊ iustos se eē
arbitrātes: ⁊ p̄cedit aduersus illos alia pa-
gina dicens. Quis gloriabilis castū se habe-
re cor: Aut q̄s gloriabilis mūdū se esse a pec-
cator: Est ergo qđam modus in cōscientia
gloriandi: vt noueris fidem tuam esse sin-
ceram: noueris esse spem tuam certam: no-
ueris caritatē tuam esse sine simulatio-
ne. Sed quoniam multa sunt adhuc for-

PSALMUS

CXLIX

te que p̄fit offendere oculos dei: lauda eū qui tibi ista donauit: tunc perficiet qđ do-
nauit: Prop̄ea cū dixi: Letabūt i cubi-
libus suis: ne q̄si sibi placētes viderentur:
Alia lfa. adiūxit statim. Exultatiōes dei in
guttare faucib⁹ eorū. Sic letabunt in cubili-
bus suis: vt nō sibi tribuāt qđ boni sunt: s̄
illum laudēt a quo acceperūt qđ sunt: a q̄
vocant ut queniant ad id qđ nondū sunt:
et a quo sperāt p̄fectionem: cui grās agūt:
qđ inchoauit: Exultatiōes dei in faucib⁹
eorū. Iā videte sanctos: videte glāz eoz:
videte q̄ vniuersū mūdū: videte q̄ exulta-
tiones dei sunt in faucib⁹ eorum. Et fra-
mee bis acute in manib⁹ eorū.
framea appellat̄ quam vulgo spatam di-
cunt. Sunt enī gladij ex vna pte acutis: ip̄e
sūt machere: ip̄e aut̄ framee: ip̄e et rūphē:
ip̄e etiā spate appellant̄. Magnū mysteriū
h̄z hoc genus ferramēti: qđ ex vtraq̄ par-
te acutū est. Ip̄e framee sunt bis acute in
manib⁹ eorū. Frameas bis acutas intelli-
gimus fmonē dñi: et vna framea est: s̄ ideo
multe dicuntur: qđ multa ora sunt: et mltē
lingue sunt sanctoz. Sermo ḡ dei: gladii
bis acutus. Ubi bis acutus: Dicit de tpa-
libus: dicit de eternis. In vtrūq̄ pb̄t qđ
dicit: Et eū quem ferit separat a mūdo. Nō
ne ip̄ius est gladius: de quo dñs dicit: Non
veni pacem muttere in terrā: s̄ gladiuz. At
tendite qđ venit dissūgere: quomō venit
separare. Dissūgit sc̄tōs: dissūgit ip̄ios: se
parat a te qđ te impedit. Filius vult fuire
deo: p̄t nō vult: venit gladius: venit fmo
dei: dividit filiū a p̄t. Filia vult: māf non
vult: gladio dividūt ab inuicē. Hūr⁹ vult:
s̄ socius nō vult: veniat gladius bis acu-
tus: offerat p̄missionē vite p̄ntis et future:
p̄solutionē tpalium: eternorū p̄fruitionez.
Ecce gladius ex vtraq̄ pte bis acut⁹: pro-
mittens tpalia in qđ nos nō sefellit. Nō
ne ecclia dei p̄ totū mundū non erat: Ecce
est: antea legebaf et nō videbat: mō sic legi-
tur: ita cernit. Quicqd tpalif nobis p̄mis-
sum est: ad vna ptem gladij p̄tinet: q̄cqd i
sempiternū: ad alteraz ptem gladij p̄tinet.
Habes spem futuraz rep̄: habes p̄solatio-
nem p̄sentiuiz. Noli retrahī ab eo q̄ vult re-
trahere. P̄t: mater: soror: vxor sit: amicus
sit: nō te retrabant: et vtil tibi erit gladius
bis acut⁹. Utulit te ille separat: male te tu cō-
glutinas. Venit ḡ dñs ferēs gladium bis
acutū: p̄mittēs eterna: implēs tpalia. Nā
iō duo testamēta dicunt. Que erant ḡ fra-

mee bis acute in manib⁹ eorū: Duo testa-
menta ad gladiū bis acutum p̄tinēt: Ubi
testamentū terrena p̄mittit: nouū eterna.
In vtrūq̄ fmo dei verax inuenit̄ ē: vt gla-
dius bis acutus. Quare ḡ in manib⁹ et nō
in linguis: Et framee bis acute inq̄t i mani-
bus eorū. In manib⁹ dixit in p̄tāte. Acce-
perūt ḡ fmonem dei in p̄tāte: vt vbi vellēt
dicerent: cui vellent dicerēt: nō timerēt po-
testatē: nō p̄temnerent paupem. In mani-
bus enī habebāt gladiū: qua volebant vi-
brabāt: v̄tabant: p̄cutiebāt. Et b̄ totū erat
in p̄tāte p̄dicantiū. Nam si nō est in mani-
bus fmo: ne forte aliquis dicat: quō fmo
est gladius bis acutus: et quō ui manibus:
Si ergo fmo nō est in manibus: quare scri-
ptum est: Factus est fmo domini in manu
Aggei p̄phete. Nunqđ fratres fmonem
sūt deus in digitis ip̄ius fecit. Quid est: i
manu ip̄ius factus est. In potestate illi da-
tum est p̄dicare fmonem domini. Postre-
mo possum⁹ et has man⁹ alit intelligē. Nā
q̄ locuti sunt in lingua: habuerūt sermonez
dei: qui scripserūt i manib⁹. Et framee bis
acute in manibus eorū. Nam fratres vide-
te sanctos armatos. Attende strages: at-
tende gloriosi prelia. Si enim impator et
miles: si miles et hostis: si bellis et victoria:
quid fecerūt isti habentes in manibus fra-
meas bis acutas: Ad faciendas vi
dictas in gentibus. Vide si non est
vindicta facta in gentibus: quotidie ip̄a fit:
hoc agimus et nos loquendo. Attende
quō cese sunt gentes babylonie. Illi red-
dit dupluz: Sic enī de illa sc̄ptū est: Red-
dite illi duplum ad quod fecit. Quō red-
ditur duplum: Bellat̄ sancti: educunt fra-
meas bis acutas: sūt strages: sūt occisi-
ones: separations. Quomō illi duplū reddi-
tur: Illa q̄si poterat p̄sequi christianos: car-
uem occidebat: deum non confringebat.
modo illi dupluz reddit: et pagani extin-
guunt: et idola frangunt. Quomō inquiet
pagani occidunt: Quomō nisi cū christia-
ni sūt: Quero paganū: et nō inuenio: chri-
stianus est. Ergo mortuus est pagan⁹. Nā
si nō occidit: vnde dictū est Petro: Ma-
cta et māduca. Unde ip̄e Saulus occisus
est p̄secutor: et Paulus erectus est predi-
cator. Quero Saulū p̄secutore: et nō in-
uenio: occisus est. Unde: De framea bis
acuta. Sed q̄ occisus in se: et riūificatus i
christo: Ideo cōfidens dicit: Elio aut̄
iam nō ego: vniuit aut̄ in me christus. Quō

Psalms

illit: sic p illū. Etemū cū factus eēt p̄dicator accepit & ipse in manib⁹ frameam bis acutā: ad faciendā vindictā in gentib⁹. Et ne vere tu putares hoīes ferro p̄cuti: sanguine fundi: vulnera in carne fieri: sequitur & exponit. **Obiurgationes in pp̄lis.** Obiurgatio q̄ est: Correptio: Procedat ex vobis framea bis acuta. Nolite cessare: dedit illam vobis deus p modulo vestro. Qualis homo es q̄ idola col: Bic amico tuo: si tñ remāsic cui dicas: Qualis homo es q̄ dimisisti efi a quo factus es: & adoras qđ fecisti: Melior est faber: qđ qđ fabricat faber. Si fabry adorare erubescis: adorando qđ faber fecit nō erubescis: Cū ceperit erubescere: cū ceperit cōpungi: fecisti vulnus de framea: puenit ad cor: moritur⁹ est vt viuat. Framee bis acute in manib⁹ eōrū: ad faciendā vindictā in gētibus obiurgationes in pp̄lis. **Et alligēt reges eorū in cōpedibus: & nobiles eorū in vinculis ferreis.** **Et faciat in eis iudicū cōscriptū:** Facile exposui mus quō de frameis cadat & exurgat: separant & gregant: vulnerant & sanētur: moriantur & viuat. **H**z qđ faciem⁹? Quō expō nemus ad alligādos reges eorū in cōpedib⁹? Reges gentiū alligādi in cōpedib⁹: & nobiles eorū in vinculis: addidit ferreis. Adestote vt cognoscat qđ nosti. Ibi enim versus qđ cepim⁹ expōne obscuri sūt: sed illud qđ ex illis dictur⁹ sū nō est noui. Hā notū est vob: qđ mō nō discē op⁹ habeatis: sed cōmemorari. Ad hā aut voluit de⁹ obscure poni qđā versus suos: nō vt aliquid nouū de illis serueſ: sed vt iā qđ inusitatū erat obscuris expositis innouet. Nouim⁹ reges factos christianos: nouim⁹ nobiles gentiū factos christianos. Sunt hodieq; & fuerūt: & erūt: & nō cessant framee bis acute in manib⁹ sc̄toꝝ. Quō qđ ligatos cōpedib⁹ & vinculis ferreis intelligim⁹? Scit caritas vestra & eruditio: qđ in ecclesia nutrita estis: & soletis audire diuinās lectiones: qm̄ infirma mūdi elegit de⁹: vt p̄funderet fortia: & stulta mūdi elegit de⁹ ad cōfundēdos sapiētes: & ea q̄ nō sūt tanq; ea q̄ sūt: vt que sunt euacuent. Sic enim ait Ap̄lus: Edete vocationē vestraꝝ fratres: qđ non multi sapiētes sūti carnem: nō multi potētes: nō multi nobiles: sed stulta mūdi elegit deus: & infirma mūdi vt confunderet fortia: & ignobilia & cōtēpēbilia elegit deus: vt ea q̄ nō sunt tanq; q̄ sūt: vt ea q̄ sunt

Aliaſa.

Intrepatoꝝ

Aliaſa.

Molligādos

t manicio.

CXLIX

euacuent. Tlenit de⁹ christus pdesse omnibus: sed elegit pdesse imperatori de p̄scatore: nō p̄scatori de imperatore: & telegit ea que nulli momēti erant in mundo. Ip̄s impleuit sp̄sanctoro: dedit eis frameas bis acutas: p̄dicare p̄cepit euāgeliū: et ire p totū orbem terrarꝝ. Tremuit mūdus: erexit se leo aduersus agnū: sed fortior leo ne inuētus est agnū. Leo vicit⁹ est seuenido: agnū vicit patiendo. Conuersa sunt corda boīm ad timore christi: ceperūt reges: ceperūt nobiles miraculis cōmoueri p̄phetie adiunctione turbari: vidē in vñ nomē pcurrere in genus humanū. Et qđ facerent: Multi elegerūt ignobilitatem: & dimittentes domios suas: & substantias suas distribuētes pauperibus: cucurrerunt ad pfectionē. Tali ergo impfecto dicitur a dño: si vis pfectus esse: vade vende omnia que habes & da pauperibus: & veni se q̄re me: & habebis thesaurū in celo. Multi ex nobilibus fecerunt hoc: sed cessauerunt isti nobiles esse gentiū: elegerunt paupertatem in seculo: nobilitatez in christo. Multi autē tenent ipsam nobilitatē in christo: tenēt regias potestates: & sic sunt christiani. Ipsi sunt tanq; in cōpedibus: & tanq; in vinculis ferreis. Unde hoc: Ne progrederent ad illicita compedes acceperunt: cōpedes sapientie: compedes verbi dei. Quare ergo vincula ferrea & non aurea: ferrea sunt qđā timent: ament & aurea crunt. Attēdat caritas vestra quid loquar. Audistis modo apostolū Joannē: Timor nō est in caritate: sed perfecta caritas foras mutat timorem: qđ timor tormentum habet: hoc est vinculum ferreum. Et tñ nisi timore incipiat homo deū colere: non pueniet ad amore: Inītū sapientie timor domini. Incipit ergo a vinculis ferreis: finitur ad torquē aureā. Vinctū est enim de sapientia: Et torque auream circa tuam cervicem. Nō tibi imponeret torque auream: nisi primū in cōpedibus ferreis te alligasset. Lepisti a timore: consumaris a sapientia. Qđ multi sunt qui ppterera nolūt male facere: qđ gehēnas timent: qđ cruciatus timent: & nondū amāt iusticiā. Si illis pmiteretur impunitas & dicereſ eis: Facite qđ vultis securi: impunitū erit vobis: emittent pgressus libidinum suarum in queq; uequissima: & maxime fratres mei: maxime reges & nobiles: quibus nō facile dicit qđ fecisti. Nam pauper homo & si vñ timeat

cū uxore non expedit nubere. Si vincula ferrea sūt: nō opus est ut illic pedes muttarū. Et dñs. Nō oēs capunt verbū istud: b̄ q̄ pōt cape capiat. Alligat⁹ es uxori: ne q̄sieris solutionē: q̄ alligat⁹ es vinculis ferreis. Solut⁹ es ab uxore: ne q̄sierit uxorez: n̄ te obliges vinculis ferreis. Est faciat in eis iudicium p̄scitū: b̄ ē iudicium q̄n faciūt sancti sup oēs gentes. Quare p̄scriptū: Quia ista antea cōscripta sunt: t̄ mō cōplentur. Ecce mō sunt: aliquā legebant t̄ nō siebat. Et cōclusit ita. Gloria hec est oībus sancti⁹ ei⁹. Per totū mundū: t̄ per vniuersas gētes: hoc sancti agit: t̄ sic glorificant: sic exultant deū in fauic⁹ suis: sic letant in cubilibus suis: sic exultat in gloria sua: sic exaltatur in salute: sic cantat cantum nouū: sic dicunt Alleluia: corde: ore vita: Amen.

Explicit Tract. de ps. CXLIX.

Explicit Tract. de ps. CL.

Prefatio.

Glāuis ordo psalmorū qui mibi magni sacramēti videntur cōtine re secretū: nondū mihi fuerat ruelatus. Tamē q̄r oēs centū q̄nquaginta numerātur: etiā nobis q̄ totius ordinis eorum altitudinē adhuc acie mentis nō penetravimus: insinuat aliqd: Tū nō impudēter q̄ntū dñs adiuuat: disputare possum⁹. Primum q̄ndenarius numer⁹: ex q̄ iste multiplicat. Qd̄ em̄ valent q̄ndecim in ordine singulorū: b̄ valēt centū q̄nq̄ginta in ordine denariorū: qm̄ q̄ndecies denos faciūt: hoc valēt mille q̄ngenti in ordine cētenariorū: qm̄ q̄ndecies centeni sunt: hoc valēt q̄ndecim milia in ordine millenarioz: qm̄ q̄ndecies mille sunt. Quindenarius ē numeris cōcordiā significat duum testamētorū. In illo em̄ obseruat sabbatū qd̄ significat quietē: in isto dñicus dies qui significat resurrectionē. Sabbatū autē est dies septimus: dominic⁹ vero post septimū qd̄ nisi octauis: idē qui p̄misus habēdus est. Ipse em̄ dicitur etiā vna sabbati: vt deinde sit secunda: tertia: quarta: t̄ deinceps usq; ad septimū sabbatū. A dominico autē usq; ad dominicū octauis est dies: vbi te stamēti noui reuelatio declarat: qd̄ in veteri tanq; sub terrenis p̄missionibus tegebatur. Septē porro t̄ octo quindecim sunt. Tot sunt t̄ cantica que appellātur graduum: qm̄ totidem fuerūt etiam templi gradus. Beinde etiā quinq̄genarius numer⁹